

РЕЗЮМЕ

на научните трудове, публикувани след защитата на докторската дисертация на старши преподавател д-р **Станимир Петров Илиев** за участие в конкурс, обявен със заповед рег. № 7581з-630/13.07.2015г. на ректор АМВР за заемане на академичната длъжност „доцент“ от област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ по учебните дисциплини „Организация и тактика на граничното наблюдение“ и „Технически средства за граничен контрол и автоматизирани информационни системи“, катедра „Опазване на обществения ред“ във факултет „Полиция“ при Академия на МВР

1. ГРАНИЧЕН КОНТРОЛ И КОМПЕНСИРАЩИ МЕРКИ В ШЕНГЕН

(монография)

Настоящата монография представлява първи опит за подробен анализ на Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген и произтичащите от нея съпътстващи или допълнителни (компенсиращи) мерки при осъществяване на граничен контрол, вследствие на което са определени, както и службите, които следва да ги прилагат.

Актуалността на материята е безспорна, присъединяването на България към Шенген е приоритет, а изследванията и анализите по тях – перспективни и значими.

Обект на изследването е сигурността и опазването на обществения ред в Шенгенското пространство и ЕС, а предмета на изследването е организацията на граничен контрол и компенсиращи мерки в Шенген.

Монографията е с обем от 291 машинописни страници в основния текст и пет приложения. Използвани са общо 226 източника. Състои от две глави.

В първата част на монографията са разгледани правните и теоретични основи на граничния контрол и компенсиращите мерки в Шенген, където подробно са проучени европейските и национални правни актове, част от шенгенското законодателство, научни трудове, публикации на български и чужди автори. В основната част е представена организацията на дейността на компетентните органи, които да прилагат компенсиращите мерки. В тази част от разработката са проучени и детайлно разгледани същността, съдържанието, организацията и способите за прилагане на компенсиращите мерки определени в Шенген-какви са тези мерки; какво включват; кои са органите на Европейско и национално ниво, които са отговорни за тяхното прилагане.

За изготвяне на монографичното изследване бяха използвани следните *методи за събиране на информацията*:

- документален метод за набиране на емпирична информация от документи и литература, отразени преди всичко по други поводи чрез изучаване на документи и литература (нормативни актове, интернет сайтове-писмени или не писмени, официални и неофициални), свързани с предмета на изследване;

- сравнителен анализ на документи и мнения (официални и неофициални раздели) по интернет сайтове;

- наблюдение за събиране на информация от служители на ГД „Гранична полиция”, НИКК-МВР, Бюро СИРЕНЕ, Национален визов център към МВнР;

- наблюдение чрез лично участие;

- допитване до органи, институции и служби имащи пряки компетенции по предмета на изследване;

- сравнение на предмета на изследване със служители от Агенция „Фронтекс”, Европейската служба за публикации, Института DCAF, CEPOL;

- метод на идеалните типове-моделиране на теоретичните и практико-приложни насоки относно прилагането на компенсиращите мерки след присъединяването на България като пълноправен член на Шенген.

При обработката и анализа на събраните данни се осъществи преходът от цялостната информация към конкретната, с която тя стана пригодна за научен анализ, обобщение и използване. На базата на получените данни на информацията са направени обобщени изводи и предложения за оптимизиране на дейностите свързани с прилагането на компенсиращите мерки в България.

2. НОВ МЕХАНИЗЪМ ЗА ОЦЕНКА И НАБЛЮДЕНИЕ ПО ШЕНГЕН (ШИС/СИРЕНЕ)

(статия)

Изготвянето на статията е следствие от пряката ми ангажираност в посочената тематика, както и участието ми в обучение по линия на CEPOL за

оценител по Шенген в област ШИС/СИРЕНЕ и във връзка промяната на законодателството на ЕС в тази част в края на 2013 година.

Механизма за оценка и наблюдение създаден през 1998г. претърпя доста промени през годините, настъпили след интегриране на шенгенското законодателство в правната и институционална рамка на ЕС с договора от Амстердам и от чисто практическата необходимост от усъвършенстване. Така през 2013г. беше създаден нов механизъм за оценка и наблюдение с правен акт на ЕС. Новия механизъм за оценка въведе по-ясни и точни критерии за оценка, единни стандарти за всички държави-членки, което е в съответствие с основните принципи залегнали в създаването на ЕС.

В статията са разгледани основните правни, институционални и ключови инструменти при подготовката, проверката и последващите действия след нея при осъществяване на оценката по Шенген. Статията има и практико-приложна насоченост. Разгледани са детайлно конкретните действия на екипите отговорни за проверките на място: състав на екипа и начин за сформирание на екипите; подготовката им преди осъществяване на оценката; техните действия по време на извършване на оценката и участието им в последващите действия.

Статията е с обем от 25 страници и е публикувана в Бюлетин № 33 от страница 118 до страница 143 на факултет „Полиция“-АМВР през 2014, налична в библиотеката на АМВР. В електронен вариант е налична на сайта на АМВР на интернет адрес:

http://www.academy.mvr.bg/NR/rdonlyres/67906498-BC7E-4BAE-B124-2C3394CFAB66/0/Buletin_Policiaq_33.pdf

3. ОСНОВНИ ПОНЯТИЯ, ИЗПОЛЗВАНИ ПРИ РАБОТА С ШЕНГЕНСКА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА (ШИС) (статия)

Статията представлява продължение на изследването ми в дисертационния труд. Освен това изготвянето на статията е продиктувано от настъпилите законодателни и институционални промени през пролетта на 2013г. след като Шенгенската информационна система от ново поколение (ШИС II) замени действащата преди това ШИС. Правните инструменти за ШИС II заместиха разпоредбите на Шенгенската конвенция, като се въведоха и нови функции на работа с нея, а с тях и нови понятия.

Понятията за работа с ШИС са добре изяснени както в европейските правни актове, така и в националното законодателство, но въпреки това за част от тях не съществуват легални определения. За тази цел статията разглежда всички основни понятия използвани при работа с ШИС.

Статията е с обем от 29 машинописни страници и е публикувана през 2014г. на интернет сайта на АМВР:

http://www.academy.mvr.bg/Aktualni_publicacii/fakultet_policia.htm

4. IDEA FOR NEW APPROACH IN THE TRAINING (доклад)

Докладът представя общата визия за развитието в областта на полицейското образование и обучение в съответствие Конвенцията за полицейско сътрудничество в Югоизточна Европа, като се правят конкретни предложения в тази област.

Представен е по време на четвъртата тематична работна група за полицейско образование и обучение в рамките на Конвенцията за полицейско сътрудничество в Югоизточна Европа, проведена в град София, 13-15 октомври 2014 година, когато България е председателстваща страна по конвенцията.

5. АКТУАЛНИ ПРОБЛЕМИ НА ШЕНГЕНСКАТА СИГУРНОСТ (доклад в съавторство)

Докладът е изнесен на 13.11.2014г. по време на научна конференция на тема: „Актуални проблеми на сигурността”, организирана от Национален военен университет „Васил Левски”, град Велико Търново.

Докладът представя стратегически правилно Шенген, като формира вярно национално отношение към този фактор за национална сигурност. Прецизната юридическа и тактическа формулировка на шенгенските правила е насочена към множество правни актове и тяхното сравнение. Но на управлението не са необходими само поредица от документи и огромни масиви от данни, от които не следва нищо съществено. В доклада е представено преди всичко и методологията за тяхното селектиране, обработка и целенасочено използване в интерес на България и българите.

6. ПРИЛАГАНЕ НА ПОЛИЦЕЙСКИ ПРАВОМОЩИЯ ПРИ СПАЗВАНЕ ПРАВАТА НА ЧОВЕКА. ДОБРИ ПРАКТИКИ. (учебно помагало в съавторство)

Учебното помагало представя човешките права в съответствие международното законодателство, както и интегрирането на международните стандарти на национално ниво. Основен акцент са прилагане на добри практики при спазването на човешките права във всякаква ситуация в която биха попаднали полицейските служители.

Учебното помагало е издадено във връзка изпълнение на проект „Утвърждаване на принципите за спазване на човешките права в полицейската дейност в България” в рамките на българо-швейцарската програма за сътрудничество от тематичен фонд „Сигурност”.

**7. УЧЕБНО ПОМАГАЛО В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТ
„ПОВИШАВАНЕ КАПАЦИТЕТА НА СЛУЖИТЕЛИТЕ В
ДИРЕКЦИЯ „КОНСУЛСКИ ОТНОШЕНИЯ“ НА МВНР И
БЪЛГАРСКИТЕ КОНСУЛСТВА“, ОДОБРЕН ЗА
ФИНАНСИРАНЕ С ДОГОВОР №8121р-6143/19.06.2014 ГОД.
(учебно помагало)**

Настоящото учебно помагало е издадено от фирма „Кавангард“ ЕООД (от която фирма бях нает като лектор и съответно за изготвяне на учебното помагало) в изпълнение на проект „Повишаване капацитета на служителите в дирекция „Консулски отношения“ на МВНР и българските консулства“, одобрен за финансиране с договор №8121р-6143/19.06.2014 год.

Учебното помагало има за цел да повиши знанията и практическия опит на българските консулски служители за ефикасното прилагане на правните инструменти на ЕС в областта на сигурността на външните граници на ЕС. Също така служителите следва да придобият познания в областта на

достиженията на правото в Шенген, да опреснят и обогатят познанията си в областта на вътрешното законодателство на Република България, уреждащо визовата и миграционната политика и да повишат практическите си умения за откриване на фалшиви и подправени документи и справянето с критични ситуации.

8. НАРЪЧНИК С НОРМАТИВНАТА УРЕДБА ЗА ШЕНГЕН (наръчник)

Наръчника е издаден от фирма „Кавангард“ ЕООД (от която фирма бях нает като лектор и съответно за изготвяне на наръчника) в изпълнение на проект „Повишаване капацитета на служителите в дирекция „Консулски отношения“ на МВнР и българските консулства“, одобрен за финансиране с договор №8121р-6143/19.06.2014 год.

Наръчника включва основните правни, които имат отношение към визовата политика на Общността: тяхното наименование, къде са обнародвани, официален вестник, брой, година, както и кратко резюме за всеки правен акт.

Изготвил:

/С. Илиев/